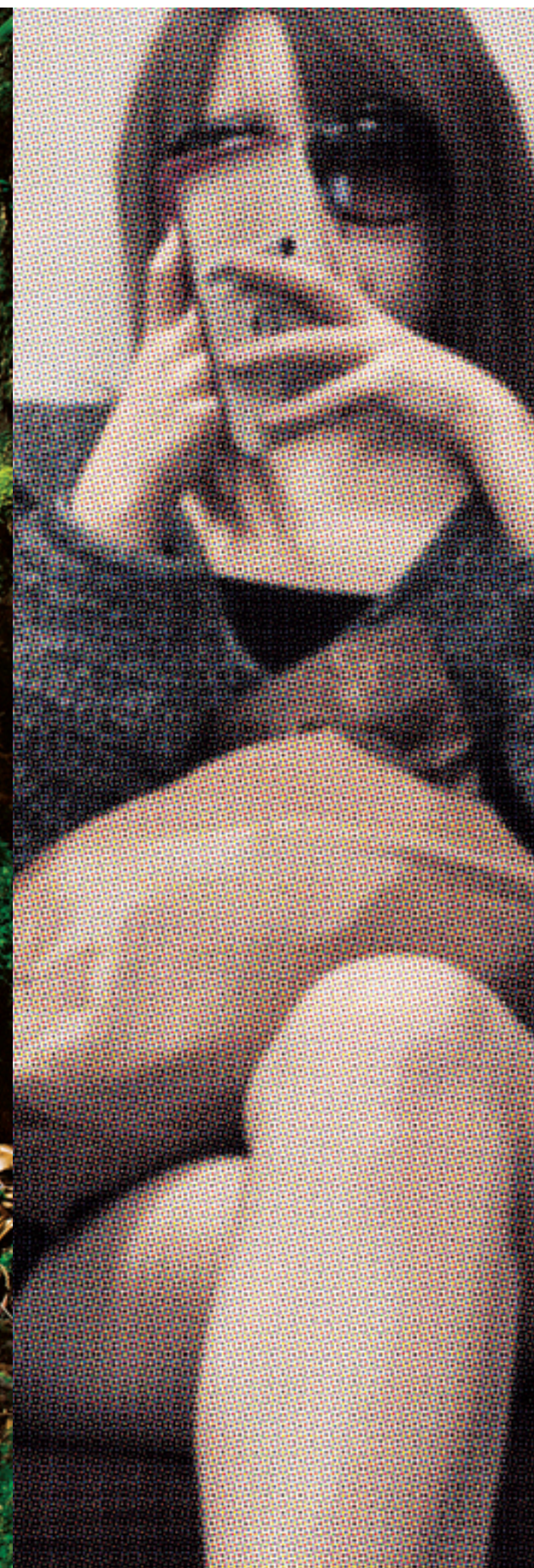

Onze mobiel heeft een enorme zuigkracht. Fotograaf *Jacqueline Hassink* legde vast hoe onze intiemste communicatie opruikt in het publieke domein, en ging op zoek naar de schaarse digitale stilteplekken op de wereld.

Wat is het ergste wat je kan overkomen als je een paar dagen op een plek bent zonder bereik? Dat je Wordfeud-spellen allemaal verlopen en je rating 200 punten keldert. Dat, én de verontruste appjes van vrienden en familie na afloop, wat er toch in godsnaam aan de hand was, want je stond er toch zo goed voor?

Ons mobieltje is onze verbinding met de wereld, de levenslijn waarmee we het wel en wee van dierbaren in de gaten houden, onze nieuwsgierigheid bevredigen en waarmee we voortdurend bevestiging zoeken, én krijgen, van de zin van ons bestaan. Als die onzichtbare draden ineens worden doorgeknipt, bijvoorbeeld omdat je op een schip door Vuurland vaart, dan blijkt dat je heel

‘Onoaida 3’, op het Japanse eiland Yakushima (oktober 2016); rechts ‘Tokyo 30’, gemaakt op 24 maart 2014.

© Het Financieele Dagblad

goed zonder kunt. Het is paradoxaal: zonder bereik is je wereld niet kleiner, maar juist groter geworden. Je kijkt namelijk beter om je heen.

Fotograaf Jacqueline Hassink ervoer die bevrijding in 2012 toen ze aan het werk was in het hart van het Japanse eiland Yakushima, een heilige plek met eeuwenoude, bemoste bomen. ‘Het was een geweldig gevoel zo ver verwijderd te zijn van de beschaving, geen telefoon, geen internet. Alleen de natuur en ik. Ik kwam tot rust en begon om me heen te kijken’, schreef ze in haar dagboek. Ze beseft hoe verknoot ze was geraakt met haar mobiel, en hoe die afhankelijkheid haar belette de innerlijke stilte te bereiken die ze eerder had ervaren in boeddhistische kloosters in Kioto.

Vanaf dat moment begon ze te denken over een wereldkaart met daarop alle ‘witte vlekken’, toevluchtsoorden zonder wifi en zonder telefoon. Het leken haar ineens luxeoorden, van grote geestelijke waarde voor de hedendaagse, gestreste burger. Tot haar verrassing bestond zo’n kaart er nog niet. Samen met ontwerper Richard Vijgen en documentairemaker Bregtje van der Haak besloot ze de kaart, met bijbehorende app, dan maar zelf te ontwikkelen.

Terwijl ze begon met de voorbereiding van de reizen naar afgelegen oorden realiseerde ze zich dat de portretten van mensen in de metro die verdiept zijn in hun smartphone, een

‘Nordvagen 6’, zomer 2016 op Spitsbergen; links: ‘Shanghai 66’, 4 december van hetzelfde jaar.

serie waar ze al sinds 2010 aan werkte, alles te maken had met dit nieuwe project. Het zijn twee kanten van dezelfde munt, yin en yang. Alomtegenwoordige bereikbaarheid en onbereikbare afwezigheid.

En zo werden ‘iPortrait’ en ‘Unwired Landscapes’ ineengeschoven, of beter gezegd: naast elkaar gezet. Want de werkwijze van beide series kan niet verder uit elkaar liggen. Waar Hassink de van God en wifi verlaten landschappen, waarvoor ze soms drie weken moest reizen om er te komen, met hulp van een statief vastlegde op analoge film, betrapte ze de metroreizigers steevast via net zo’n smartphone als die ze zelf vasthouden. ‘Als je het geluid van je iPhone uitzet, heeft niemand in de gaten dat je aan het fotograferen bent.’

Wat opvalt is dat het kleven aan je mobieltje van New York tot aan Shanghai dezelfde mimiek genereert. De ruimte tussen de telefoon en de ogen wordt als het ware een cocon, een persoonlijke ballon die weliswaar onzichtbaar is, maar daarom niet minder ondoordringbaar. Volgens Hassink heeft de komst van de smartphone ervoor gezorgd dat we onze meest intieme emoties in de openbaarheid hebben gebracht. Het lezen van een brief –

‘Langisjor 2’, 17 augustus 2015 op IJsland; rechts: ‘Shanghai 41’, 2 december 2016.

denk aan het schilderij van Vermeer – hoorde thuis in de beslotenheid van het privévertrek. Nu ping en appen en snapchatten we persoonlijke boodschappen die iedereen mee kan lezen.

Maar zo voelt het niet. In de trein in Parijs staan reizigers als sardientjes in een blikje op elkaar. Iedere keer dat de trein remt voor een station, golft de meute synchroon naar voren, en weer naar achteren. Maar het is doodstil. Iedereen luistert naar of kijkt op zijn mobiel, om daarmee een restje privacy af te dwingen van de personen die hij noodgedwongen tegen zich aan voelt. □

— Hilda Bouma

Expo en boek

Jacqueline Hassink: **Unwired**, 20 jan t/m 6 mei, Nederlands Fotomuseum, Rotterdam. *nederlandsfotomuseum.nl*

Bij de expositie verschijnt, bij uitgeverij Hatje Cantz, een foto-boek in samenwerking

met grafisch kunstenaar **Irma Boom**, ca. €58.

